

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. 13 (1546). 6 КВІТНЯ 1984 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

СЛАВА ВАМ, ВИЗВОЛИТЕЛІ!

ОДЕСА, 10 КВІТНЯ 1944 РОКУ.

ОДУ ПІД ЧАС ЗАХИСТУ І ЗВІЛЬНЕННЯ ОДЕСИ

10 квітня 1984 року радянські люди відзначатимуть знаменну дату — 40-річчя з дня визволення Одеси від німецько-фашистських загарбників.

Одеса відноситься до міст-героїв, які відіграли визначну роль у боротьбі радянських людей проти гітлерівських поневолювачів. Уже в 1941 році героїчна оборона Одеси зірвала плани німецько-фашистського командування на Півдні України. Гітлерівці сподівалися легко оволодіти Одесою, але «горішок» виявився досить-таки твердим. Трудящі міста глибоко усвідомили важливість моменту, який переживає наша країна.

З перших днів Великої Вітчизняної війни багато викладачів, студентів і співробітників Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова влилося в ряди діючої армії і як гідні сини своєї Батьківщини билися з ворогом. Навіть невійськово-зобов'язані викладачі й студенти добровільно вступили в ряди Радянської Армії для захисту Одеси. 23 червня на партійних зборах секретар партійної організації університету доцент О. І. Колесников у своєму виступі виклав план перебудови роботи чотирьохтисячного колективу ОДУ і задачі партійної організації в військових умовах. Після зборів комуністи йшли добровольцями на

фронт. У перших рядах були секретар партійної організації університету О. І. Колесников, комуністи доцент П. А. Лісничий, викладач кафедри марксизму-ленінізму Я. М. Штернштейн, заступник декана історичного факультету П. Г. Чухрій, декан філологічного факультету Г. І. Конопльов, завідувач кафедри політекономії М. Д. Адлер, викладачі А. В. Крачун, М. Д. Грудський та багато інших.

В цілому за короткий час в Одесі в армію та на флот пішли близько 13 тисяч командирів та політпрацівників. В ряди армії і флоту в перші дні війни пішло 14 тисяч одеських комуністів і 35 тисяч комсомольців. Серед них близько 2 тисяч студентів, викладачів та співробітників Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

І на якій ділянці фронту вони не зовували — у партизанському загоні чи в підрозділі, самовіддано працювали у тилу чи билися з ворогом на різних фронтах, вони з честю пронесли звання викладача, студента або співробітника ОДУ... Та ось стало довгожданне 10 квітня 1944 року. Одеса звільнена! А вже 15 квітня почалися заняття у нашому університеті.

Фашистські загарбники завдали університету великої шкоди. Вони зруйнували ад-

міністративні корпуси хімічного, фізичного факультетів та учбовий корпус по вул. Щепкіна, 12, два нових гуртожитки на 1200 місць, вивезли з університету понад 450 тисяч цінних книг, перетворили в уламки всі гуманітарні факультети, багато аудиторій.

Розпочалась епопея відбудови Одеси. Думи і прагнення тих, хто піднімав місто з руїн, виразив у вірші один з фронтовиків-одеситів:

«Я все готов творити своєю рукою:
Давай мне улицу, пошли в любой квартал,
Я каждый камень, сдвинутый войною,
Поставлю там, где он стоял...».

З руїн і попелу разом з містом піднімався й наш університет. Незважаючи на важкі умови за 1944—1945 навчальний рік університет закінчили 275 студентів. В цей час в ОДУ працювало 24 професора, 44 доцента, 50 старших викладачів. Всього в університеті в цей час навчалось більше тисячі студентів.

А війна продовжувалась. До переможної весни 1945 р. залишалось небагато. І Одеський університет продовжував готувати кадри для Батьківщини.

Д. СТРЕЛЬНИКОВ,
студент V курсу
історичного
факультету.

ЖИВИ, ОДЕССА!

Веками будет в песнях
Победный гром апрельских
Одесса, южная красавица,
Разорван круг твоих

Нет, не покорною рабынею
Попала ты в полон к
Стояла ты всегда
На черноморском берегу.
Живи, Одесса, славы
крестница!

Лети, фашист, вниз
Спускай врагов с высокой
Героям нашим не впервой.
Веками будет в песнях
Победный гром апрельских
Одесса, южная красавица,
Разорван круг твоих

Сергей ВАСИЛЬЕВ.
«Известия», 11 апреля
1944 год.

СЛАВА МІСТА-ГЕРОЯ

40 років тому вся країна з радістю зустріла звістку про визволення Одеси від фашистських загарбників. В той знаменний квітневий день 1944 року столиця нашої Батьківщини — Москва салютувала доблесним військам III Українського фронту, які оволоділи Одесою — важливим адміністративним, господарським, транспортним, культурним і політичним центром Півдня України — першокласним портом на Чорному морі.

Визволення кожного радянського міста від фашистської погані народжувало радість і гордість в серцях радянських людей. Але Одеса їм була особливо близька і дорога. В народній пам'яті назавжди залишились легендарні подвиги захисників міста в суворі дні 1941 року. Одеса була одним з перших радянських міст, яке прийняло на себе удари гітлерівських орд на початку їх віроломного нападу на нашу країну. Не змеркне в віках героїчна оборона Одеси, її бойова і трудова слава.

Ще димилась пожарища, ще лежали в руїнах висаджені причали порту, а мешканці Одеси в ці квітневі дні, засукав рукави, вже почали заліковувати тяжкі рани війни, почали відновляти рідне місто.

Проїшло лише півроку, а Одеський порт прийняв перші судна, відновлялися заводи і фабрики, учбові заклади, незабаром з Байрам-Алі повернувся Одеський державний університет. Його студенти і викладачі після навчання відпрацьовували другу трудову зміну — поновлювали житловий фонд гуртожитків, будували новий вокзал, ремонтували дороги.

Ми ніколи не забудемо тих, хто визволяв Одесу, хто своїм ратним трудом на полі бою наближав перемогу. Серед них Михайло Кіндратович СИМОНЕНКО, нині доцент кафедри політекономії ОДУ, Григорій Петрович ДЕРКАЧЕНКО — механік нашої автобазы, Арам Асваторович КАСПАР'ЯНЦ — доцент мехмату, Віра Олександрівна ФАБІАНСЬКА і Іван Романович ШВЕЦЬ — викладачі філфаку, Маргарита Гаврилівна САРДАРОВА — старший лаборант ГГФ, Дезидор Цезаревич СЕДЛЕЦЬКИЙ, стрілець позавідомчої охорони, Євген Михайлович ТИМОФІЄВ — старший технік НДС, Олександр Іванович ВАЙС — слюсар АГЧ, Григорій Михайлович ЯСІНСЬКИЙ — доцент юридичного факультету.

На бойових традиціях, на прикладах життя цих людей виховується молодь, покоління, яке впевнено дивиться в майбутнє.

Чудова Одеса в ці дні, місто-герой, місто-трудівник, місто вузів, університетське місто. Всі його мешканці, вчені і студенти з кожним роком збільшують свій внесок в прискорення науково-технічного прогресу, створення матеріально-технічної бази комунізму.

УРОЧИСТІ ЗБОРИ

У Великому актовому залі університету відбулись урочисті збори, присвячені 40-й річниці визволення Одеси. Збори відкрив секретар парткому доцент І. І. Кондратюк. Він поздоровив присутніх з цією знаменною датою і запросив до президії зборів викладачів та співробітників університету — учасників визволення Одеси.

Від імені визволителів міста-героя виступили доцент кафедри політекономії М. К. Симоненко, доцент філологічного факультету В. О. Фабіанська, стрілець позавідомчої охорони І. А. Староносів.

Ветеранам було вручено цінні подарунки та квіти. На закінчення урочистих зборів відбувся великий звітний концерт колективів самодіяльної художньої творчості університету, в якому взяли участь народно-хорової капела, хор української пісні, ансамбль танцю, артисти театру «Жовтень», ансамбль скрипалів.

ЕСТАФЕТА ПАМ'ЯТІ

1 квітня розпочалась декада розвитку фізичної культури та спорту, присвячена 40-річчю визволення Одеси від фашистських загарбників. Вона відкрилася легкоатлетичною естафетою на приз газети «Знамя комунізму», в якій взяла участь й команда ОДУ.

Естафета взяла старт на площі Комуні, де зібрались ветерани війни і праці, учасники перших післявоєнних змагань, школярі, студенти. В урочистій обстановці ветерани естафети на приз

газети «Знамя комунізму» нагороджуються грамотами та ювілейними значками, які спеціально випущені до ювілею визволення Одеси.

Добре виступили на цих змаганнях студенти ОДУ. Вони посіли II місце, пропустивши вперед лише команду легкоатлетів педагогічного інституту. Третіми були спортсмени інституту народного господарства.

Д. ЄРМАЧЕНКО,
викладач кафедри
фізичної культури.

СЛАВА ТОБІ, ОДЕСА, МІСТО

ЦІ ЗНІМКИ БУЛО ЗРОБЛЕНО У КВІТНІ 1944 Р. РАДЯНСЬКИМИ ФОТОКОРЕСПОНДЕНТАМИ.

В то суровое время

Весной 1941 года Арам Асвадорович Каспарьянц — доцент мехмата, а тогда студент механико-математического факультета Московского государственного университета, готовился к защите дипломной работы. Но помешала война. А. Каспарьянц становится слушателем курсов воентехников при артиллерийской академии имени Ф. Э. Дзержинского. Зимой вместе с тысячами бойцов и народных ополченцев воентехник второго ранга А. Каспарьянц защищает Москву.

Трудными фронтовыми дорогами офицер Каспарьянц дошел до Австрии. Принимал он участие и в освобождении Одессы.

— В то время я служил помощником начальника артиллерийского снабжения седьмой артиллерийской Запорожской дивизии прорыва резерва Главного командования. — Рассказывает он.

— На мою долю выпало участвовать в боях за станцию Раздельная. Твердой почвы под ногами мы почти не чувствовали — весенняя распутица, вышедшие из берегов реки. Бывало так, что за день мы продвигались на 2—3 километра. С тяжелыми боями вышли к Днестру в обход Одессы в районе с. Маяки.

Л. СЕРПНЕВЫЙ.

ЗУСТРІЧ З ВЕТЕРАНАМИ

Незвичним було березневе засідання студентського клубу «Юрист 80-х років: яким йому бути?» при кафедрі державного і адміністративного права. Замість звичайної для клубу зацікавленої розмови з соціально-економічних і політичних проблем, пов'язаних з професійними завданнями юристів в умовах вдосконалення розвиненого соціалізму, палих дискусій з юридично-моральних питань, на цьому засіданні панували тиша, увага, глибока повага до промовців — ветеранів партії,

війни і праці.

Гостем клубу був капітан I рангу у відставці, Герой Радянського Союзу П. І. Державін. Його розповідь про життєвий шлях, про героїчну оборону Одеси і бої під Новоросійськом, про десанти на Керченський півострів, про операції по виведенню Дунайської флотилії і мужній подвиг моряків, які розчищали від мін фарватер Одеського порту під безперервним ворожим вогнем, не залишили байдужими нікого з викладачів і студентів, а їх було близько

100 на зустрічі.

Потім виступили викладачі кафедри, учасники Великої Вітчизняної війни. Старший викладач В. В. Ніконов, нагороджений 18 радянськими орденами і медалями, трьома іноземними державними нагородами, розповів про діяльність військової контррозвідки під час війни. Завідуючий кафедрою М. Ф. Орзіх, нагороджений 12 державними нагородами, згадав про події воєнних років і розповів про діяльність Ради ветеранів штурмового авіаційного полку, показав

цікаві документи.

Звучали вірші, присвячені ветеранам.

Червоними гвоздиками вітали учасники зустрічі Героя Радянського Союзу П. І. Державіна з 80-річчям з дня народження і нагородою орденом Жовтневої Революції.

Інтерес учасників зустрічі до воєнно-патріотичної тематики клубу викликав необхідність зустрітися в тому ж складі знов. Нова зустріч відбудеться напередодні Дня перемоги.

В. МИХАЛЕВ,
в. о. голови
студентського клубу
при кафедрі державного
і адміністративного
права.

Поетичний салют місту-герою

Визволення нашого міста від фашистських загарбників радістю відгукнулося в серцях багатьох письменників та поетів, надзвичайні почуття охопили тих, чий життєвий та творчий шлях був пов'язаний з Одесою.

Матеріали про визволення Одеси помістили на своїх сторінках «Правда» та «Известия», а потім і «Чорноморська комуна». Значний інтерес представляє підбірка вітальних послань письменників під загальною назвою «Салют городу-герою!», надрукована у «Известиях» 11 квітня 1944 року. Тут зустрічаємо імена Максима Рильського, Юрія Яновського, Віри Інбер, Сергія Васильєва.

Послання Віри Інбер передано до редакції «Известий» по телефону із Ленінграда в день визволення Одеси — 10

квітня. Поетеса повідомила, що восени 1941 року, находячись в осадному, Ленінграді, вона написала для чергової радіопереклички вірш «Обращение к Одессе», в якому були такі рядки: «Ты слышишь ли меня? Из Ленинграда я шлю тебе дочерний свой привет». Передбачалось транслювати це в Одесу по радіо, але вже було пізно. Місто було залишено нашими військами. «І сейчас, — говорила Віра Інбер, — счастье охватывает меня при мысли, что мой «дочерний привет» беспрепятственно донесется из освобожденного от блокады Ленинграда в освобожденную Одессу. Это двойная радость».

У сумісному привітанні Одеси та її мешканців Максим Рильський та Юрій Яновський писали про визначні місця міста, про деякі риси, харак-

терні, за їх думкою, для дійсного одесита.

«По-особому любить одесит свой город. По-особому знает одесит свой город. Нет такого человека в Одессе, который бы не знал вдоль и поперек всего города, всех курортов, всех дачных местностей: от Лузановки до Люстдорфа. А ближние Мельницы, Пересыпь, Молдаванка, Аркадия, Большой Фонтан, Ланжерон... как много говорят одеситы эти милые сердцу названия!».

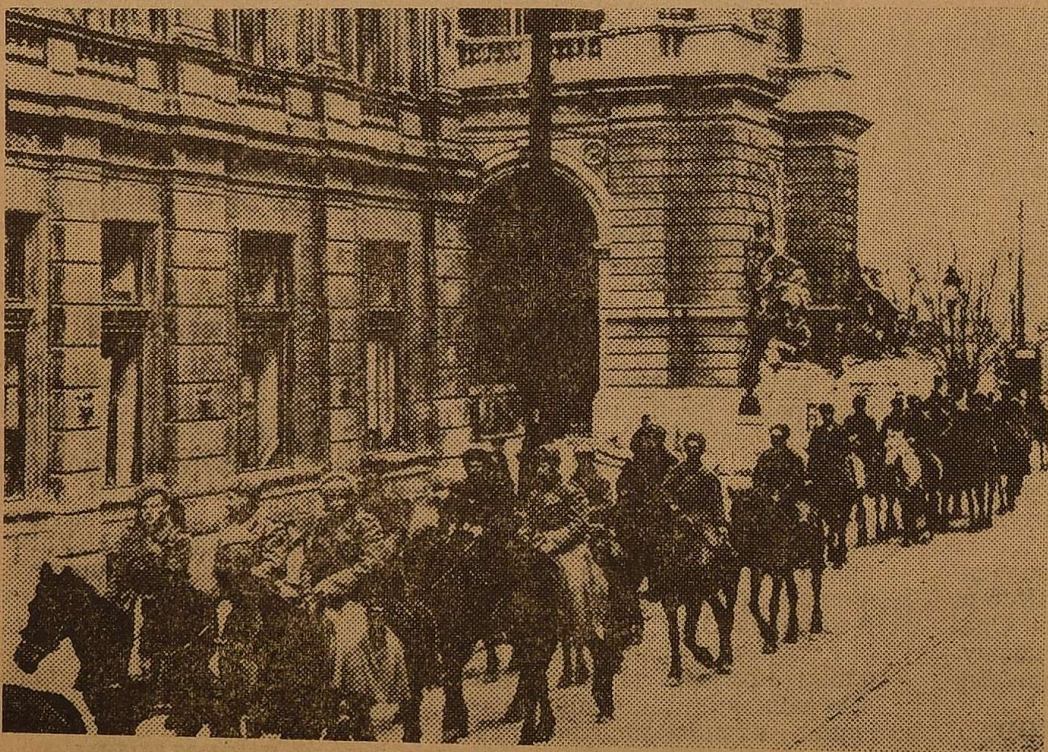
Одесит по самой своей природе оптимист. Юмор южанина соединяет с живостью, деловитость — с веселой песней, смех — с трудом самозабвением. Он немедленно примется за работу! Одесса встанет из пепла и руин. Отстроится заводы и всевозможные здравницы, учебные заведения и жилища...»

Сама назва нашого міста викликала в пам'яті письменників імена геніальних людей, які жили в Одесі, нагадувала про славі революційні традиції в її історії.

У квітні 1944 р. відновився випуск обласної газети «Чорноморська комуна». У № 6 (5707) від 15 квітня 1944 р. на першій сторінці були надруковані приказ Верховного Головнокомандуючого, привітання Київського міськкому КП (б) України та Київської міськради. Тут — й вірш Володимира Сосюри «Здрастуй!».

Перегортаючи сьогодні пошквілі, сорокарічної давності сторінки газет, відчуваєш, яку радість зазнали не тільки одесити, але й весь радянський народ.

П. ДАНИЛКО,
доцент.

-СОЛДАТ, МІСТО-ТРУДІВНИК

«ВПЕРЕДИ ОДЕССА!»

Операция по освобождению Одессы началась на дальних подступах к городу. Одним из главных препятствий была река Южный Буг. Часть, в которой служил я, форсировала реку в районе Новой Одессы.

Советские войска испытывали большие трудности — не хватало плавсредств, из-за распутицы отстала артиллерия. Да и сама река после разлива представляла почти непреодолимую преграду. На правом берегу, который был в руках противника, на господствующих высотах разместились вражеская артиллерия.

Буг был форсирован в районе села Ковалевки. Около шести тысяч советских воинов отдали жизни на этом участке фронта.

По решению Центрального Комитета Компартии Украины и Совета Министров СССР в районе Новой Одессы сооружен мемориал и обелиск в память воинам, погибшим при форсировании реки Южный Буг.

Призыв командования «Вперед Одесса» творил буквально чудеса. Люди шли до грязи, по пояс, а то и по грудь в ледяной воде, на плечах переносили минометы, пулеметы, ящики со снарядами. Нас ничто не могло остановить.

Гитлеровское командова-

ние не ожидало, что наши войска в такой короткий срок и в таких трудных условиях смогут подойти к Одессе. Войска 8-ой Гвардейской армии обходили Одессу с правого фланга и двигались на Овидиополь. С севера мы подошли почти вплотную к городу, но перед нами встала новая преграда — Хаджибейский лиман. Его ширина доходила до 800, а глубина до 2 метров. И эту преграду мы преодолели.

Гражданское население помогало наступающим войскам. Женщины и подростки подносили на руках боеприпасы к переднему краю. Их несли от одной деревни к другой; каждый, с трудом переставляя ноги в грязи, нес по одной коробке патронов, или по одному артиллерийскому снаряду, или по две-четыре мины для 82-мм минометов, либо несколько ручных гранат. Добровольцы-проводники кратчайшим путем вели войска по тропинкам, известным только им: указывали места брода через лиманы и ручьи, ставшие реками от весенних вод.

Утром 9 апреля из села Дальник мы увидели окраину Одессы... Провисшие к нам партизаны рассказывали, что гитлеровские изверги хотят уничтожить Одессу, оставив после себя выжженную землю. Еще день-два, и

враг сделает свое кровавое дело.

Город надо во что бы то ни стало сохранить! — Такое решение приняли бойцы на партийных и комсомольских собраниях. — Артиллеристам не открывать по городу огонь, летчикам не бросать бомб.

Политотдел 8-ой Гвардейской армии обратился к воинам с воззванием: «Товарищи гвардейцы! Мы шли к Одессе, преодолевая ожесточенное сопротивление врага, распутицу, грудности, потери. Вернем же, гвардейцы, советской Родине Одессу! Выполним до конца свой священный долг, как его выполнили защитники Одессы в 1941 году. Освободим Одессу от фашистской чумы».

Мне было поручено с группой разведчиков пройти от станции Застава через улицы Иванова и Кирова в парк Шевченко. Встречая сопротивление врага, мы выполняли свой долг.

10 апреля Одесса была освобождена.

«Вся одесская операция, несомненно, вошла в историю как одна из самых блестящих», — сказал впоследствии маршал В. И. Чуйков...

М. СИМОНЕНКО,
доцент кафедры
политэкономии.

ВОЛНУЮЩИЕ ВСТРЕЧИ

Я приехал в Одессу 20 апреля 1944 года. Мне хотелось собственными глазами увидеть родной город, увидеть, что с ним стало, в каком состоянии находятся оперный театр, сельскохозяйственный и фармацевтический институты, в которых я работал до войны, а также дорогие мне университет и медицинский институт.

В центре города я увидел пустынные улицы. Дерибасовская была безлюдной; на протяжении нескольких кварталов был виден только один пешеход. То же самое было и на Садовой улице. Город как будто вымер... Электрическое освещение города в вечерние часы было скудным, по временам оно совсем отключалось. Поддача воды также была ограничена.

В первые дни приезда в Одессу я встретился со своими бывшими сотрудниками Д. Н. Душко и С. И. Очан, которые оставались в городе во время оккупации. Они рассказали, что жизнь советских граждан не была гарантирована, все жители находились в постоянном страхе. Они видели, как гитлеровцы толпами гнали советских лю-

дей на расстрел в душегубки, в газовые камеры. Но они верили в нашу победу, предвидели гибель фашизма.

Дария Никифоровна Душко рассказала мне об одном волнующем эпизоде, свидетельницей которого стала. Она жила на ул. Петра Великого, 6, рядом с университетом. За несколько дней до прихода в Одессу передовых советских воинских частей она увидела у главного здания молодого человека в красноармейской шинели, который с волнением смотрел на здание родного ему вуза. Молодой боец, наш военный разведчик, рассказал Д. Н. Душко, что он был студентом III курса университета и ушел с первых дней войны в армию. Видя, что университет цел, он подумал, что недалек час, когда он вернется и продолжит свое образование...

Вскоре одесские вузы возобновили работу и я принял возглавляемую мной до войны кафедру физиологии.

Освобождение Одессы от фашистских захватчиков было знаменательным событием для всей страны. С пониманием этого приходилось

(Закінчення на 4-й стор.).

У НАШОМУ МІСТІ немає пам'ятників сивой давнини, йому скоро виповниться всього двісті років. Але Одеса золотими буквами записана у літопис Великої Вітчизняної війни, як місто-герой. Оборона нашого міста продовжувалась довше ніж оборона Франції, Бельгії, Голландії разом узятих. Вона сприяла успішній обороні Москви, Ленінграда та інших міст. Після 73-денної оборони Одеси від трьохсоттисячної фашистської армії сотні людей пішли в катакомби, де вони жили і боролись.

Про події того часу я попросив розповісти їх свідка і учасника — викладача кафедри української літератури, доцента І. Р. Швеця.

У підземеллі на вулицях Расковой і Калініна знаходився наш партизанський штаб Іллічівського району м. Одеси. А першими офіцерами, що спустилися у катакомби, були словаки — партизани: Павло Гайдучко, Континий Міхаль, Л. Погач, Ян Радич та інші, які на бік партизан привели всю свою частину з озброєнням, що громила разом з партизанами окупантів в Одесі та її околицях.

21 квітня 1943 року пар-

тизанський рух втратив свого старшого керівника — фашисти заарештували О. П. Петровського, першого секретаря підпільного обкому і ще багатьох підпільників. На той час загін Іллічівського району м. Одеси мав добре озброєних понад двісті сорок бійців на чолі з С. Дроздовим. Налагоджені були зв'язки з партизанськими групами

40 РОКІВ ТОМУ...

залізничних вузлових станцій Роздільна, Котовськ, Слобідка, Вапнярка, Жмеринка. Проти партизан Одеси діяло тоді десять тисяч окупаційних військ, які пройшли спеціалізовану в катакомбах Неаполя, Рима та Парижа. Окупаційна влада відчувало, що земля горить у них під ногами, запросила у свого командування ще шість тисяч військ.

Ці 16 тисяч до зубів озброєних головорізів закрили і замінували більше чотирьох виходів із катакомб. Незважаючи на страшний терор виходила, правда, з переборами, підпільна газета «Голос народа» і бюлетень об-

кому «За советскую Родину».

З переходом словацької частини на бік партизан та появою представників партизанського десанту, який було скинуто під Одесою 16 січня 1944 року, боротьба проти окупантів посилювалась і прийняла організований, успішний характер. Одеса була поділена на 5 бойових районів,

де були затверджені командири, комісари, начальники штабів, загони поділені на роти.

— Іване Романовичу, загальновідомо, що одне слово «партизан» наводило на окупантів жах. «Другою Одесою» називали вони катакомби. Оцінка дії партизан в Одесі подана в «Історії второй мировой войны» німецького генерал-лейтенанта К. Тіпельскірха, який писав, що Одеса «протягом двох років перетворилася в цитадель партизанського руху. Залишаючи в 1941 році Одесу, росіяни створили надійне фанатичне партизанське ядро. Партизани розташовува-

лися в катакомбах, розгалуження яких не мають собі рівних в Європі. Це була справжня фортеця з своїми штабами і т. д., наші частини не знали, де тил, а де фронт...»

— Іване Романовичу, розкажіть, як тоді люди жили і боролися у катакомбах.

— В катакомбах по вулиці Расковой № 37 у підземеллі знаходилося понад 10 тисяч людей, яких німці вигнали з усіх міст півдня України і направляли на каторгу у Німеччину, а партизани з «перевалочних» пунктів перехоплювали наших людей і направляли їх у катакомби Одеси. Цих людей треба було нагодувати, а ще важче напоїти. Тільки словаки завозили на добу по 6 тонн хліба і води.

— Іване Романовичу, а як ви залишилися в Одесі, і що робив ваш загін в цей час?

— Після того, як почалася війна і стали евакуюватися деякі інститути м. Одеси, мене, студента III курсу філологічного факультету, залишив в місті заступник декана філологічного факультету В. Ф. Лозурський, який після того, як в липні 1941 року університет виїхав до Майкопа, залишився комен-

дантом будинка Одеського університету на Петра Великого, 2. Під час окупації він також був членом нашого загону, підпільником. Усього в Одесі залишилося одинадцять студентів по різним причинам. Майже всі вони активно діяли в партизанських загонах та підпільних групах.

Наш партизанський загін разом із словаками розбрював німців доти по вулицях Пушкінській, Короленко, Чижикова, Пастера та інших місцях. Німці, створивши нову шосту армію «Помсти» за Сталінград, вже не змогли дати бій нашим військам під Одесою. Частина внутрішньої лінії ворожої оборони була майже повністю парализована діями партизан.

— Скажіть, а що було під час окупації в приміщенні університету?

— До березня 1944 року приміщення пустувало і в ньому жив лише комендант. Але на початку березня до нього звернувся німецький офіцер і наказав негайно звільнити одне з приміщень на I поверсі (де зараз знаходиться обчислювальний центр) від експонатів палеонтологічного музею університету, які не встигли ева-

(Закінчення на 4-й стор.).

СТУДЕНТСЬКЕ МИСТЕЦТВО — ВЕТЕРАНАМ

В університеті відбувся огляд-конкурс самодіяльної художньої творчості і культурно-масової роботи факультетів, присвячений 40-річчю визволення Одеси від німецько-фашистських загарбників. Відкрив конкурс професор Л. А. Ануфрієв. Від імені ректорату, парткому, комітету комсомолу він привітав учасників концерту з початком великого цікавого змагання і побажав їм успіхів.

Першими на сцену великого актового залу вийшли студенти геолого-географічного факультету. Розповідь ведучих про оборону міста-героя супроводили кінокадри. Звучав «Реквієм» А. Вознесенського. Сподобалось глядачам виконання Н. Ягниченком пісні «Червоні маки». А. Воюрський артистично прочитав «Монолог актора» Е. Межелайтиса. Велике подивлення вніс виступ А. Мельника з українськими гуморесками. Приємне враження залишила хореографічна фантазія гімнасток. Ефективно закінчилась програма ГГФ. На сцені з'явилась великий кошик з квітами — символ миру, щастя.

Таким же захоплюючим, своєрідним був виступ факультету романо-германської філології. Чудові фольклорні ансамблі цього колективу виконували народні і політичні пісні англійською, німецькою та іспанською мова-

ми. Сподобались всім дуєт С. Григор'єва — Г. Луценка, танцювальна група. Але найбільші оплески отримав факультетський театр мініатюр. Свою програму студенти РГФ завершили пісню «Одесса — мой город родной», її підхопили глядачі. З їх настрою було видно, що перший день огляду-конкурсу пройшов успішно.

Другого дня виступали фізичний і механіко-математичний факультети. Свою програму колектив фізфаку почав з літературної композиції про Одесу воєнну. В ній вдало підібрано звуковий фон. Глядачі мовби чули згубний голос війни — гуркіт бомб і снарядів. На сцену виходять дівчата-гімнастки. Їх «Танок вогню» сподобався своєю енергійністю і яскравістю барв. Проти війни закликають прочитані вірші і заключний танок «Мечтою о мире живем».

Під час перерви я звернувся до двох студенток з питанням, що їм сподобалось у концерті фізиків, а що ні. Трьохкурсниця Г. Олександрова сказала, що найкраще враження на неї справив хор. Сподобався також танок «Небезпечний світ». В цілому виступи фізфаку були цікавими за темою, але відчувалася окремі недоробки в підготовці номерів.

Знов гасне світло, звучать одеські позивні. Глядачам здається, що вони на Примо-

рському бульварі, біля пам'ятника Дюку. Так незвичайно оформив механіко-математичний факультет сцену для літературно-музичної композиції «И назван мой город героем». В ній використані пісні Л. Утьосова, які допомогли відчутти той тяжкий шлях, що пройшла Одеса до перемоги. Далі в програмі мехмату виступали ансамбль політичної пісні, фольклорна група, дебютували струнний ансамбль і оркестр народної музики. Тепло був зустрінутий танок «Пустунка» у постановці Є. Гончарук. Завжди користується успіхом факультетський хор, який і завершив програму пісню «Мы поколение Ленина».

Довго аплодував великий актовий зал. Задоволені студенти, викладачі, журі. Комсорг мехмату Т. Райчев відзначив великий вклад в підготовку конкурсу студентів І і ІІ курсів. Першокурсники є і в хорі, і в танцгрупі, і в ансамблі скрипалів.

Велика культмасова робота ведеться на механіко-математичному факультеті. Багато студентів залучено до участі в художній самодіяльності. Тому і зміг мехмат присвятити чудову програму 40-річчю з дня визволення Одеси.

І. КАРАСЬОВА,
студентка І курсу
мехмату, слухач ШМЖ.

ІМ'Я ТВОЄ НЕВІДОМО, ПОДВИГ ТВІЙ БЕЗСМЕРТНИЙ

ОДЕСА ПАМ'ЯТАЄ ВАС

40 РОКІВ ТОМУ...

(Закінчення, початок на 3-й стор.).

куювати. В противному випадку німці загрожували викинути експонати на вулицю, бо у цьому приміщенні має розміститися штаб відступаючої Південної групи військ.

Комендант разом зі студентами, які залишились у місті, перенесли експонати музею у будинок напротив. Але словаки повідомили, що німці усі приміщення мають знищити. Тоді ми запропонували штабу партизанського руху нашого району привести приміщення у аварійний стан. Це зробив словак-піротехнік Ян Радич. Приміщення було створений аварійний вигляд.

— А які події відбувалися в нашому місті перед його визволенням?

— Після взяття Радянською Армією станції Роздільна партизанський загін разом зі словаками підпалив на залізничній вагон з боєприпасами. Словаки звернулися до німців німецькою мовою через радіоустатковану машину з повідомленням, що росіяни висадили десант у районі Люстдорфа (Чабанки). Зчинилась страшна паніка, німці кидали все, а офіцери навіть військовий одяг знімали з себе і кидалися утікати. Дальницька вулиця була забита німецькими машинами з пограбованим майном, боєприпасами, продуктами... 4 квітня 1944 року фашисти збиралися знищити водонасосну станцію в районі Чумки, але рішучі

дії партизан не лише знешкодили задуми підричників, а й доставили усіх 26 «молочників» на «відпочинок» у катакомби. Дізнавшись про те, що ворожі підричники почали ліквідувати підприємства, установи Одеси, підричники-словаки разом з партизанами нашого загону перехопили ворожі умовні знаки, які вказували на те, що тут заміновано, і ставили ці знаки на ті будівлі, які ще не були заміновані ворогом. Так партизани зберегли багато будинків і підприємств нашого міста від зруйнування. Не можна не сказати, як партизани разом із словаками розгромили колону відступаючих німецьких військ, що рухалися по вулицях Дальницькій та Мойсеєнко в напрямку на Овідіополь.

— Чавно відгриміли залпи другої світової війни, серед нас немає В. Д. Авдєєва, О. О. Стрельбицького, Т. Вершигори, Д. Т. Овчаренка, розвідників І. І. Чорного, Пашкевича та багатьох інших. Над багатьма з них навіть немає могил. Вони загинули в катівнях гестапо і сигуранці. Нашим чудовим і радісним, сповненим перспектив життям ми завдячуємо тим, хто загинув в ім'я світлого майбутнього.

Бєсїду записав
Ю. ПРИСЯЖНИЙ,
студент І курсу
філфаку, слухач ШМЖ.

В. о. редактора

І. МОСКАЛЕНКО.

ВОЛНУЮЩИЕ ВСТРЕЧИ

(Закінчення, початок на 3-й стор.).

сталкивались при самых неожиданных обстоятельствах. Неожиданно вспомнилось освобождение Одессы — в 1970 году на встрече Московского историко-литературного объединения старых

большевиков — участников большевистского подполья и установления Советской власти в Одессе выступали товарищи, которые освобождали наш город дважды — от белогвардейцев и фашистских захватчиков.

Советские люди надеются, что Одессе, как и другим городам нашей Родины, уже

никогда не придется пережить того, что было пережито нами в прошлом.

Р. ФАЙТЕЛЬБЕРГ,
доктор
медицинских наук,
ветеран ОГУ,
подполковник
медицинской службы
в отставке.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).